

Butetown: Ddoe a Heddiw

Butetown: Yesterday and Today

Yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg fe ddatblygodd Ardalyddion Bute ddwy filltir o gorstir y tu allan i Gaerdydd i greu dociau ar gyfer allforio haearn a glo. O ganlyniad daeth Caerdydd yn fyd-enwog ac yn drydydd porthladd mwyaf Prydain. Tyfodd ardal fasnachol a phreswyl yn gyflym o gwmpas y dociau a gafodd ei alw'n Butetown. Parhaodd y dociau'n rym diwydiannol hyd ddirywiad masnach ar ôl yr Ail Ryfel Byd. Bu cyfnod o adfeilio a dymchwel yn y 1960au a'r 1970au cyn yr ailddatblygu helaeth ar ddiwedd y ganrif.

In the nineteenth century the Marquises of Bute developed the two-mile stretch of marshland outside Cardiff as iron and coal exporting docks, which became world famous and the third largest port in Britain. The commercial and residential settlement, which rapidly grew around the docks, became known as Butetown. Its industrial heyday lasted until the decline of shipping after the Second World War. Dereliction and demolition followed in the 1960s and '70s before extensive redevelopment at the end of the century.

Uchod: Mae'r ddelwedd hon yn dangos dociau ffyniannus Butetown ym 1925.

Above: This image shows the thriving docklands of Butetown in 1925.

Uchod: Bae Caerdydd yn 2006 yn dangos adeilad y Pierhead yn dirnod adnabyddus o hyd yng nghanol y datblygiadau mawr ar lan y dŵr.

Above: Cardiff Bay in 2006 with the landmark Pierhead Building still remaining in the developing waterfront of the capital city.

Isod: Roedd Butetown yn gartref i ierdydd llongau llewyrchus, banciau, adeiladau masnachol, tai teras (Tiger Bay), tafandai, eglwysi a chapeli, gan gynnwys yr Eglwys Norwyaidd a godwyd ym 1869.

Below: Butetown was the home of thriving dockyards, banks, commercial buildings, terraced houses (Tiger Bay), pubs, churches and chapels, including the Norwegian Church built in 1869.

Chwith: Mae Llywodraeth Cymru bellach wedi ymgartrefu ym Mae Caerdydd yn adeilad y Senedd; mae Canolfan y Mileniwm wrth ei hymyl (tynnwyd y llun yn 2007).

Mae'r ardal wedi gweld datblygiadau helaeth. Mae'r ddau ffotograff hyn, a dynnwyd ym 1929 (uchod) a 2007 (chwith), yn dangos yr un lleoliad, ag adeilad eiconig y Pierhead, sy'n parhau'n dirnod amlwg, yn ganolbwynt iddynt.

Left: Cardiff Bay (in 2007) has taken shape as the busy home of Welsh Government based in the Senedd, the Millennium Centre is next to it.

The redevelopment of the area has been extensive. Taken nearly 80 years apart (1929 above and 2007 left), both photographs capture the same location, each focusing on the iconic Pierhead Building, which remains a clearly recognisable landmark.

